Trafi Liikenteen turvallisuusvirasto
Trafiksäkerhetsverket

Lausunto

Eduskunnan hallintovaliokunta

Päiväys/Datum 9.11.2018
Dnro/Dnr TRAFI/702747/03.03.01/2018
Viite/Referens Lausuntopyyntönne 26.10.2018

HaV@eduskunta.fi

Liikenteen turvallisuusviraston lausunto pelastuslainsäädännön muuttamiseen liittyvästä hallituksen esityksestä HE 138/2018 vp., jolla täydennetään hallituksen esitystä HE 18/2018

Eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt Liikenteen turvallisuusvirastolta lausuntoa pelastuslainsäädännön muuttamiseen liittyvästä hallituksen esityksestä HE 138/2018 vp., jolla täydennetään hallituksen esitystä HE 18/2018. Liikenteen turvallisuusvirasto ei ole osallistunut näiden hallituksen esitysten valmisteluun.

Liikenteen turvallisuusvirasto tukee tarkasteltavana olevien esitysten tavoitteita ja pitää eirtyisesti öljy- ja aluskemikaalivahinkojen torjuntaan liittyviä esityksiä tärkeinä.

Liikenteen turvallisuusvirasto toteaa, että ehdotuksessa tunnistetaan pelastuspalvelun toteuttajiksi valtion ja kuntien viranomaisia ja laitoksia. Liikenteen turvallisuusviraston käsityksen mukaan ehdotuksista ei kuitenkaan selkeästi käy ilmi liikenteen hallinnonalalla toimivien erityistehtäväyhtiöiden rooli. Näille on kuitenkin erityislainsäädännössä osoitettu pelastuspalveluun liittyviä tehtäviä. Esimerkiksi ilmailulain (864/2014) 121 §:n mukaan valtioneuvoston nimeämä ilmaliikennepalvelun tarjoaja huolehtii ilmailun etsintä- ja pelastuspalvelujen järjestämisestä. Liikenneviraston liikenteenohjaus- ja hallintapalveluiden muuttamisesta osakeyhtiöksi annetulla lailla (574/2018) on osoitettu 1.1.2019 toimintansa aloittavalle yhtiölle meri-, rautatie- ja tieliikenteen ohjaukseen ja hallintaan liittyviä tehtäviä. Samassa yhteydessä toteutetuilla muiden lakien muutoksille yhtiölle on osoitettu muun muassa varautumisvelvoite (liikenteen palveluista annettu laki 320/2017 ja alusliikennepalvelulaki 623/2005) ja velvoite osallistua meripelastustoimintaan (meripelastuslaki 1145/2001).

Tällaisiin yhtiöihin voisi viitata esimerkiksi käyttämällä ilmausta "yhtiö (tai toimija), jolle on lailla osoitettu pelastustoimintaan liittyviä tehtäviä". Näiden yhtiöiden rooli olisi Liikenteen turvallisuusviraston käsityksen mukaan tärkeää tunnistaa seuraavissa pelastuslain pykälissä:
- hälytysohjetta koskevan 33 §:n 1 momentissa;
- johtamista yhteistoimintatilanteessa käsittelevän 35 §:n 2 momentissa (tätä momenttia ei ole nyt tarkasteltavina olevissa hallituksen esityksissä esitetty muutettavaksi eli huomio koskee voimassa olevan lain 2 momenttia);
- yhteistyötä pelastustoiminnassa käsittelevän 46 §:n 1 momentissa, 2 momentin 8 kohdassa sekä 3 momentissa;
- pelastustoimen suunnitelmia käsittelevän 47 §:n 2 momentissa;
- pelastusviranomaisen virka-apua muille viranomaisille käsittelevän 50 §:n

otsikossa ja 1 momentissa (pykälää ei ole nyt tarkasteltavina olevissa hallituksen esityksissä ehdotettu muutettavaksi, eli muutos koskee voimassa olevan pelastuslain 50 §:ää); sekä
- yhteistoimintaa väestönsuojeluun varautumisessa käsittelevän 65 §:n 1 ja 4 momentissa, 5 momentin 3 kohtaan ja 6 momenttiin.

Vielä Liikenteen turvallisuusvirasto toteaa, että sen käsityksen mukaan tiedonsaantioikeutta pelastustoimintaa ja valvontatehtäviä varten käsittelevässä pelastuslain 89 §:n 2 momentissa olisi mainittava myös ilmailulain 122 §:sssä tarkoitettu Liikenne- ja viestintäviraston ylläpitämä hätäpaikannusrekisteri.

Susanna Metsälampi
osastopäällikkö, säädös- ja kehittämispalvelut

Anna Salomaa
lakimies, säädös- ja kehittämispalvelut, liikenneoikeus

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Liikenteen turvallisuusvirasto (Trafi) 12.11.2018. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa sähköisiä allekirjoituksia tukevalla lukijaohjelmalla tai Trafin kirjaamosta.